

Σημειώνονται τα πέντε σημεία της περιοχής Τηλλυρίας, στα οποία εντοπίστηκαν αρχαίοι τάφοι: 1. Μανσόυρα «Κοκκινούθκια», 2. Μανσόυρα «Σπήλιος του Ληστή», 3. Πηγένια «Ασβεστοκάμινον», 4. Πηγένια «Καφιές», 5. Κάτω Πύργος «Κοιλάδα-Παλιάλωνα»

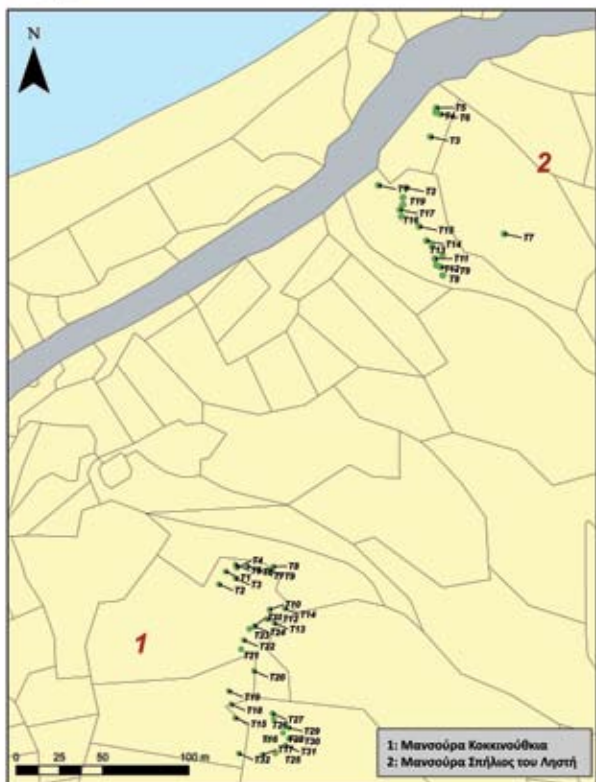
ΑΡΧΑΙΟΙ ΤΑΦΟΙ στην περιοχή Τηλλυρίας -Αρχαιολογική Επιφανειακή Επισκόπηση

Συλημένος αρχαίος τάφος από τη νεκρόπολη της Μανσόυρας, τοποθεσία «Κοκκινούθκια»

● **Της Βασιλικής Λυσάνδρου**
Αρχαιολόγου Μουσείου Ιεράς Μονής Κύκκου

Το Μουσείο της Ιεράς Μονής Κύκκου σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, διενήργησε, τον Οκτώβριο του 2009, επιφανειακή επισκόπηση στην αρχαία νεκρόπολη της Μανσόυρας, στην τοποθεσία «Σπήλιος του Ληστή». **Πρωταρχικός στόχος υπήρξε η προσπάθεια κατανόησης της επέκτασης των ορίων της αρχαίας νεκρόπολης, ο εντοπισμός και η καταμέτρηση των ορα-**

Σημειώνονται οι τάφοι που εντοπίστηκαν και καταγράφηκαν στην περιοχή Μανσούρας. Πρόκειται για δύο διαφορετικές τοποθεσίες, οι οποίες πιθανόν ανήκουν στο ίδιο αρχαίο νεκροταφείο

τών τάφων, η φωτογραφική τους τεκμηρίωση -όπου το επέτρεπαν οι συνθήκες- και τέλος η τοπογραφική αποτύπωση και χαρτογράφηση τους.

Για την υλοποίηση της έρευνας, οι εργασίες διαχωρίστηκαν σε τρία κύρια μέρη. Αρχικά, μελετήθηκαν οι κτηματολογικοί και τοπογραφικοί χάρτες, αεροφωτογραφίες της περιοχής κ.λπ. Το δεύτερο μέρος των εργασιών, αφορούσε στην επιτόπια έρευνα. Σε αυτή περιλαμβάνονται η επιφανειακή επισκόπηση του χώρου, η συλλογή επιφανειακού αρχαιολογικού υλικού, η καταμέτρηση, αρίθμηση και φωτογράφιση των τάφων και η τοπογραφική τους αποτύπωση. Για την τοπογραφική αποτύπωση χρησιμοποιήθηκαν τα ακόλουθα τοπογραφικά όργανα: Total Station (Ολικός Γεωδαιτικός Σταθμός) και GPS (Παγκόσμιο Σύστημα Θεσιθεσίας). Η τρίτη και τελευταία δέσμη εργασιών αφορούσε στη μετεπεξεργασία των δεδομένων που καταχωρήθηκαν, χρησιμοποιώντας συστήματα GIS (Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών) και CAD (Computer Aided Design ή Computer Aided Drafting, για σχεδιαστική απόδοση των δεδομένων).

Κατά τη διάρκεια της επισκόπησης, εντοπί-

Είσοδος και στόμιο αρχαίου τάφου, στην τοποθεσία «Κοκκινούθκια», Μανσόρα

Κεραμικά όστρακα από την επιφανειακή επισκόπηση στη νεκρόπολη της Μανσούρας, τοποθεσία «Κοκκινούθκια»

Αρχαίοι τάφοι που εντοπίστηκαν εντός του χωριού Κάτω Πύργος, στην τοποθεσία «Κοιλιάδα-Παλιάλωνα»

στηκαν αρκετοί νέοι τάφοι, προερχόμενοι από διαφορετικές νεκροπόλεις της ευρύτερης περιοχής Τηλλυρίας και καταγράφηκαν, ακολουθώντας τη διαδικασία που περιγράφηκε πιο πάνω. Μία από αυτές βρίσκεται στην Μανσούρα, τοποθεσία «Κοκκινιούθκια», νοτιοδυτικά της γνωστής νεκρόπολης της τοποθεσίας «Σπήλιος του Ληστή». Πιθανόν πρόκειται για το ίδιο εκτεταμένο νεκροταφείο των Ελληνιστικών-Ρωμαϊκών χρόνων. Άλλοι τάφοι εντοπίστηκαν στην περιοχή Πηγεγιών και στις τοποθεσίες «Καφιές» και «Ασβεστοκάμινος». Τέλος, νεκροταφείο εντοπίστηκε εντός του χωριού του Κάτω Πύργου, στην τοποθεσία «Κοιλιάδα-Παλιάλωνα».

Αρκετοί τάφοι ανευρέθηκαν συλημένοι από παλαιότερα, αλλά δεν αποκλείεται να υπάρχουν και ασύλητοι. Αρχιτεκτονικά ανήκουν στον τύπο των λαξευτών στο φυσικό βράχο τάφων με κατεύθυνση, κατά κανόνα, προς τη θάλασσα. Ανάγονται στην ελληνιστική περίοδο με παρατεταμένη χρήση μέχρι τους ρωμαϊκούς χρόνους, ενδεχομένως και αργότερα. Τα στοιχεία αυτά θα επιβεβαιωθούν και θα ενισχυθούν, μόνο, εφόσον καθαριστεί και μελετηθεί ενδεικτικός αριθμός τάφων από κάθε νεκρόπολη.

Κάτω Πύργος Τηλλυρίας. Αρχαίοι τάφοι στην τοποθεσία «Κοιλιάδα-Παλιάλωνα»

Τοποθέτηση σταθερών σημείων και προετοιμασία τοπογραφικής αποτύπωσης

Τα άτομα που ενεπλάκησαν στη διεκπεραίωση του παρόντος έργου είναι οι ακόλουθοι: κ. Βασιλική Λυσάνδρου, του Μουσείου Κύκκου, υπεύθυνη του έργου, κ. Άθως Αγαπίου, τοπογράφος, Ειδικός Επιστήμονας του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, κ. Γιώργος Κουμής, Ανώτερος Τεχνικός του Τμήματος Αρχαιοτήτων, και κ. Σπύρος Κοντάκης.

Τελικός στόχος του Μουσείου Ιεράς Μο-

Τοπογραφική αποτύπωση με χρήση GPS

νης Κύκκου και πρόθεση του Μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας κ.κ. Νικηφόρου είναι να ανασκαφούν οι τάφοι της περιοχής και να δημιουργηθεί ένα, πρωτότυπο στο είδος του, ταφικό αρχαιολογικό πάρκο. Με αυτό τον τρόπο, θα δοθεί νέα ώθηση στην περιοχή, η οποία παρουσιάζεται ελάχιστα μελετημένη από αρχαιολογική άποψη και γενικότερα παραμελημένη από πολλές άλλες απόψεις. ■

Κατά τη διάρκεια της επιτόπιας έρευνας στο λόφο της Μανσούρας